

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Materiam successionis Testamentariæ, & Legitimæ,
nec non Parochorum, Regularium, & Patronorum jura,
aliaque ad rem Liturgicam spectantia ...**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1740

§. V. Quot modis exemptio à præstatione Decimarum acquiratur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63798](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63798)

b. l. §. 1. num. 7. Denique æquitati repugnare non videtur, quod successor in prædio super decimis ab Antecessore non solutis conveniatur, siquidem per hoc eidem facultas soluta repetendi ab Antecessore adempta non est *l. 21. ff. de act. empt. Carpzov. Jurisprud. Eccles. cit. lib. 8. tit. defm. 128. num. 10.* aut certe iniquitatis arguendus erit Pontifex, quod decimas etiam non deductis impensis solvi jusserit *cap. 22. § 26. h. t.* cum id non sine præjudicio solventis fiat, & aperte repugnet

claris Juris Civilis decisionibus in *l. 36. §. fin. ff. de hered. petit. l. 46. ff. de usur.* ubi dicitur, fructus non intelligi nisi deductis impensis.

Clariss. P. Engel *ad h. t. num. 19. § 8* huic Conclusioni addit hanc limitationem, ut duntaxat procedat in decimis, quæ Ecclesiis debentur, non etiam si decimatio competat Laico, vel etiam Clerico, sed ex titulo patrimoniali, vel singulari privilegio, ob specialem nimirum favorem, quo jura profæquantur Ecclesiam.

§. V.

Quot modis exemptio à præstatione Decimarum acquiratur?

SUMMARI A.

59. Quatuor potissimum modis exemptio à solvendis Decimis acquiritur. 60. Quorum primus est privilegium Apostolicum, de quo generalis doctrina præmittitur. 61. Privilegium exemptionis à solvendis decimis indefinite concessum non se extendit ad Decimas Novalium. 62. Nec quod Religiosis quoad prædia, quæ propriis manibus aut sumptibus excolunt, concessum se porrigit ad prædia conducta. 63. Nec ad ea, quæ aliis excolenda tradunt. 64. Si Privilegium Monasteriis concessum fuerit reale, conductores non Parocho, sed Monasterio Decimas solvunt. 65. Quando Privilegium exemptionis Monasterio indefinite concessum etiam ad possessiones acquirendas se extendat, explicatur. 66. Tota quedam communitas exemptionem à solvendis Decimis per consuetudinem acquirere potest. 67. Etiam præscriptio est modus se liberandi ab onere decimarum. 68. Oppositioni respondetur. 69. Etiam Bæhmeri objectio enervatur. 70. Quantum temporis in hac præscriptione desideretur? 71. Quomodo conventionem exemptio à Decimis acquiri possit, explicatur. 72. Conventio, qua immunitas à solvendis Decimis conceditur, oblata in vicem compensationis re temporali, Simoniam non involvit.

19 **Q**uatuor potissimum modi assignari solent, quibus immunitas à solvendis Decimis quæri, & obtineri potest. I. Privilegio S. Pontificis *cap. 3. 9. 10. § penult. h. t.* II.

Consuetudine *cap. 18. 20. § 32. eod.* III. Præscriptione *cap. 1. de Præscript. in 6.* IV. Conventionem *cap. fin. de rer. permut. cap. 5. § 8. de Transact.* Privilegio Apostolico posse exem-60
ptio-

ptionem à solvendis decimis acquiri, plusquam certum est, & patet ex privilegiis, maxime iis, quæ regularium communitatibus concessæ fuerunt, inter quæ illa commemorari merentur, quæ in Corpore Juris clausa reperiuntur. Horum primum est, quod à Paschali II. Monachis & Clericis in communi viventibus referente Gratiano in cap. 47. C. 16. Q. 1. legitur esse concessum hujus honoris: *Decimas à populo Sacerdotibus ac Levitis esse reddendas, Divina legis sanxit auctoritas. Caterum à Monachis, sive Clericis communitè viventibus nulla ratio fuit, ut milites aut Episcopi, aut persona quælibet decimas de laboribus, seu nutrimentis suis propriis extorquere debeant.* Hoc privilegium satis amplum deinde per Hadrianum IV. aditipulante Alexandro III. in cap. 10. h. t. eatenus restrictum fuit, ut duntaxat procederet in *Novalibus*, quæ propriis manibus, vel sumptibus ipsi Religiosi excolerent, & de nutrimentis animalium suorum, & de hortis suis, in cæteris vero rebus ad decimas Ecclesiis, quibus de jure communi debentur, persolvendas manerent obstricti, solis *Cisterciensibus Templariis, & Hospitalariis* exceptis, quos omnimodo frui voluit exemptione in agris omnibus, quos suis manibus, vel sumptibus excolerent. Quin *Innocentius II.* postquam Schisma illud, quod inter ipsum, & *Anacletum* vehementer exarserat, à S. Bernardo interpositis suis Officiis feliciter fuisset extinctum, tanti beneficii per Bernardum accepti memor *Cisterciensibus* decimas ex omnibus, quas habebant, possessionibus propria auctoritate relaxavit, inconsultis iis, ad quos

ejusmodi decimæ pertinebant, uti testatur eruditissimus Mabillonius noster in *Præfat. oper. S. Bernardi* §. 4. num. 48. Hæc res non potuit non *Cistercienses* apud Episcopos, aliosque Religiosos in invidiam adducere, maxime, quod hoc privilegium extenderent ad possessiones, quas aliis excolendas tradebant: imo ad prædia, quæ ipsi ab alienis Parochiis conducebant, vel ad firmam acceperant, ut satis liquet ex cap. 8. §. 11. h. t. nec non ad prædia noviter coempta, quæ similiter à decimis non sine præjudicio illorum, quibus antehac persolvebantur, immunita esse voluerunt. Quare Alexander III. *Cisterciensibus* suavit, ut cum prætendentibus ab ipsis decimas componant, prout legitur in cap. 9. h. t. Quæ compositio deinceps in Capitulo *Cisterciensium* Generali Anno 1213. celebrato subsecuta, & in Concilio Lateranensi IV. Præsidente Innocentio III. approbata fuit. Vide tenorem hujus compositionis in cap. 34. h. tit. & Van-Espen *J. E. V. part. 2. tit. 33. cap. 7. §. 31. §. 3. seqq.* Referuntur quidem alia privilegia recentiora à Zypæo *Consult. 8. de Decim. & Ascanio Tamburino de Jur. Abb. tom. 1. disput. 15. Quæst. 18. num. 12.* in quibus plenaria decimarum exemptio *Cisterciensibus* videtur esse restituta, verum de eorundem viridi observantia multum dubitat Zypæus, ad possessionem subinde in dubio reflectendum esse censet, ex qua nullo negotio constare poterit, num dicti Religiosi immunitatis Privilegio se tueri queant, nec ne. Hæc pro Historica notitia Privilegii exemptionis à solvendis decimis *Cisterciensibus* concessi. Jam placet

et ejusmodi privilegiorum indolem, quibuscunque demum fuerint concessa, methodice declarare.

61 Dicimus igitur I. Privilegium immunitatis à solvendis decimis indefinite alicui concessum non se porrigit ad decimas extraordinarias, sive *Novalium*, quia ejusmodi privilegium est odiosum, cum de jure communi *decimæ* tam de agris defacto cultis, quam suo tempore ad culturam redigendis Parocho debeantur, isque quoad omnes agros decimabiles, intra suam Parochiam sitas, intentionem pro se in jure fundatam habeat *cap. 29. & seq. h. t.* ac subinde stricte interpretandum est. *cap. 21. de P. S. cap. 2. h. t. in 6. cap. 8. de Rescript. in 6.* Accedit, quod indefinita dispositio se non extendat ad futura *Clement. ult. de Rescript. l. 7. ff. de aur. argent. legat.* adeoque nec privilegium immunitatis à solvendis decimis ad *Novalia*. Argumento etiam est *prescriptio*, quæ se non extendit ad *Novalia cap. 28. h. t.* ergo nec privilegium, ad ea, quæ de novo accedunt, ut sunt *Novalia. Clem. 1. de Censib. l. 22. §. 5. ff. mandat.* Vid. Clariss. P. Wex *cit. part. 5. tract. 1. Q. 9. §. 4. & seqq.* Clariss. P. Söll *tract. theor. pract. de Decim. Noval. part. 2. §. 3. num. 164. & seqq.* qui ad argumenta opposita respondent.

62 Dicimus II. Privilegium exemptionis quoad certa prædia, quæ v. g. Religiosi propriis laboribus, aut sumptibus excolunt, non se extendit ad prædia conducta, utut illa propriis laboribus aut sumptibus excolant *cap. 10. h. t. l. 2. C. de precib. Imper. offer.* Alias enim in præjudicium Ecclesiæ nescio, quanta prædia à Monasteriis conducti,

& propriis laboribus excolendo immunitas prætendi posset.

Dicimus III. Nec ejusmodi privilegiorum Religiosis concessum extendit se ad prædia, quæ aliis excolenda tradunt *cap. 11. h. t. Clem. 1. eod.* Quod ita limitatur, ut, si tale prædium non quidem propriis laboribus, propriis tamen sumptibus Monasterium alteri excolendum tradat, tanquam nudo ministro, adhuc immune sit futurum à decimis, quia in *d. cap. 11.* sufficit *alternativè vel propriis manibus, vel sumptibus excoli.*

Dicimus IV. Privilegium reale, quo prædia Monasteriorum à solvendis Decimis eximuntur, eatenus proficit conductoribus, ut decimas Parocho solvere non teneantur, bene vero ipsi Monasterio. Ratio prioris est, quod privilegium tale, utpote reale, ipsa prædia afficiat, eaque libera ab onere decimarum præstet. Ratio posterioris membri est, quod intentio privilegiantis, scilicet SS. Pontificis fuerit, gratificari Religioni, cui Privilegium concessit, non vero colonis; unde fieri videmus, quod ejusmodi coloni majorem pensionem, sicque in effectu decimas Monasterio solvant. Clariss. P. Söll cum aliis à se relatis *dict. tract. & part. §. 3. num. 195. & 2. seqq.*

Dicimus V. Privilegium de non solvendis decimis alicui Monasterio indefinite concessum eo casu ad possessiones non modo acquisitas, sed etiam acquirendas se extendit, quando decimæ solvendæ essent illi, à quo remissio facta est, per Textum expressum in *cap. 22. de Privileg.* Ratio est, quod simile Privilegium nemini alteri sit

fit præjudiciosum, præterquam ipsi concedenti, quapropter extensionem Privilegii vel ideo pati debet, quòd legem dicere potuisset apertius per *c. 57. de R. J. in 6.*

66 Alter modus est *consuetudo*, qua tota quædam communitas exemptionem quærere, & obligationem solvendi Decimas perimere potest; cùm enim decimas in *N. T.* jure tantum Ecclesiastico deberi dixerimus, jus vero Ecclesiasticum, utpote humanum, consuetudine contraria abrogari possit *cap. ult. de Consuet. l. 32. ff. de LL.* nihil obstat, quominus lex de solvendis decimis consuetudine contraria aboleri queat, & satis patet ex *cap. 18. 20. & 32. h. t.* ipsaque experientia confirmat, dum passim videmus, nullas amplius decimas *personales*, nec de fœno, vino, aliisque herbis, aut de fœtibus animalium hodie dum solvi, & testantur Navarr. *de Decim. Consil. 2. num. 5. Vasquius Illustr. Controv. cap. 89. n. 10. Covarruv. Var. resolut. lib. 1. cap. 17. num. 10. Barbof. de Offic. Paroch. c. 28. §. 3. num. 64. & alii.* Quod si vero in toto v. g. pago terræ arabiles, sive agri verterentur in pascua, ut ita decimæ quasi annihilarentur, & Parocho alimenta subtraherentur, bene advertit Zypæus in *Analys. jur. h. tit. num. 5.* æquitatem desiderare, ut judicis officio hæc libertas intra limites coarctetur, exemplo Privilegii nimium præjudicantis *cap. 9. h. t.* alimenta enim & congrua sustentatio debetur Parocho de jure naturæ, contra quod consuetudo prævalere nequit. Vid. laudatum P. Söll *d. §. 3. a num. 216.*

67 Tertius modus immunitatem à decimis acquirendi est *Præscriptio*, quæ

quidem ab antiquioribus Canonistis repudiata fuit, quod crederent, decimas etiam formaliter spectatas esse juris Divini, cui nec consuetudo, nec præscriptio labem inferre possit. Verum, cum jam in *§. 1. h. t.* evictum sit, & communis Recentiorum SS. Canonum interpretum Sententia teneat, decimas in novo testamento jure duntaxat Ecclesiastico deberi, nihil obstat, quin immunitas à Decimis tam à Laicis, quam Clericis mediante *præscriptione* acquiri possit. Neque enim impedimento est qualitas *spiritualis*, hæc quippe juri decimandi *activo* inhæret, non vero *passivo*; etenim, qui immunitatem à Decimis præscribit, obligationem, qua antecedenter decimatori erat devinctus, duntaxat perimit, & libertatem à natura concessam recuperat, hæc vero emolumenta per *præscriptionem* parta spiritualitatis nihil in se habent, ut patet. Nec etiam ex defectu *bonæ fidei* ejusmodi præscriptionis cursus sistitur, nam in *præscriptione privativa* (qualis & præfens est) cum non agatur de jure acquirendo, sed de obligatione extinguenda, bona fides aut non desideratur, aut certe ex scientia juris alieni non vitiatur, ut *ad tit. de Præscript. diximus.* Imputet enim sibi decimator, quod jure suo intra constitutum tempus usus non fuerit, & decimas exegerit, prout in servitutibus, quibus haud absimile est *jus decimandi*, id accidit, quæ solo non usu amittuntur, tametsi etiam is, cui constituta est servitus, jus sibi competere ignoraverit *l. 19. §. 1. ff. quemadm. servit. amitt.*

Nec officit, quod servitus *Decimarum* aliter longe comparata sit, quam

aliae servitutes, dum hæc de Jure Romano nullum factum ab illo, qui servitutem debet, exposcunt, sed nuda ejus patientia contentæ sunt; econtra decimas qui debet, nihil pati, sed eas solvere, adeoque aliquid præstare, & facere tenetur: jam vero infert Klockius *Vol. 4. Consil. 1. num. 321.* qui scit, rem alteri se debere, non potest non esse in *mala fide*, adeoque præscribere impeditur, quod tanto magis procedit in *decimis*, quæ etiam non petitæ debentur per *cap. 7. h.t.* Verum tamen errat Klockius, & quisquis eum sequitur. Servitutem *decimarum* cum aliis servitutum speciebus univoce haud convenire, perlibenter admittimus, illum vero, qui non interpellatus decimas non solvit, in *mala fide* versari, cordate negamus. Mala fides tunc præscribere volentem impedit, quando is scienter rem alienam possidet ut *suam*, non item, qui, quod alter jure suo non utatur, negligentem juris sui non admonet. Vitium ergo malæ fidei ex possessione trahitur, quæ cum in *decimarum* debitore non reperitur, scientia juris alieni præscriptioni immunitatis à solvendis decimis non officit. Nec *cit. cap. 7. h.t.* intentum Klockii evincit: ibi enim Pontifex non decedit, *decimarum* debitores etiam non interpellatos decimas solvere debere, sed ne de fructibus nondum decimatis famulis suis mercedes, & salaria solvant, id duntaxat ibi prohibuit. Quin, si etiam hunc textum cum communiori ita interpretemur, ut decimas dicamus deberi statim, quamprimum collectæ fuerint, ipsumque diem interpellare pro homine, prout in aliis obligatio-

nibus, quibus tempus vel à lege, vel ab homine præstitutum est, usuvenire solet *arg. cap. ult. de locat. l. 2. C. de jur. Emphyt. l. 12. C. de contrab. stipul.* tamen hic ipse sensus Klockii intento non patrocinator, non enim debitor per hoc, quod decimas non statim solvat, in *mala fide* præscriptionis impeditiva constituitur, cum hæc solum obstet præscriptioni *positive*, ubi agitur de jure acquirendo, non vero *privative*, ubi jus alteri competens extinguere volumus, siquidem ad talem præscriptionem nulla possessio requiritur, sed nudo lapsu temporis, negligente creditore jus suum persequi, perficitur & completur. Nec etiam quidquam facit, quod hic lex ipsa *decimarum* debitorem ad solvendum interpellat, nam ejusmodi interpellatio legalis hunc tantummodo effectum operatur, quod debitorem in *mora* constituat per Textus supra citatos, non etiam in *mala fide*, cum nec interpellatio *judicialis* ab homine facta eam inducat: & præterea debitor in fructibus nondum separatis dominium adhuc retinet, adeoque illam quotam *decimalem* non possidet ut rem *alienam* sed ut *suam*. Nec obstat *cap. 28. § 33. h.t.* ubi dicitur, quod fructus *decimati* cum *suo onere* ad quemcumque possessorem transeant, ex quo multi DD. inferunt, *decimatorem* cum suo debitore habere *dominium commune* & pro *indiviso* in fructibus nondum separatis. Verum *cc. ll.* plus non probant quam quod decimæ sint onus *reale* ipsis prædiis in hærens, vi cujus eorum possessores quicumque ad solvendum decimas ex justitia tenentur. *cap. 8. 14. 16. 17. 28. h.t.* Gonzalez ad

ad cap. 14. h. t. num. 2. P. Pirhing h. t. num. 153. P. Wieltner eod. n. 27. Quod si decimator obligationis implementum non urgeat, nec debitorem interpellat, is in mala fide versari dici nequit, tum, quod rem alienam non possideat, sed de suo tantum quid debeat, tum quod interpellatio multo tempore intermissa praesumptionem inducat, debitum à creditore fuisse remissum. Accedente reflexo hoc dictamine, quod per similem conniventiam factum sit, ut decimae personales ferme ubique locorum exoleverint, & in decimis quoque praedialibus quoad multas species colonis hac via immunitas quaesita fuerit.

69 Sed nondum omnes scopuli in hac Quaestione videntur esse superati. Scrupulum nostris conscientiis injicere parat Böhmerus, scrupulum dico, nam levi admodum ratione ducitur, quam ad h. t. §. 47. sequentibus verbis proponit: Quod si vel maxime non usus & praescriptio immunitatis aliquid roboris contra Parochos habet, & Ecclesiam, inefficax tamen erit intuitu DEI, cui decimam adhuc in N. T. deberi profitentur (Catholici) in cap. 14. h. t. & consequenter decimarum solutio, non obstante praescriptione, adhuc erit necessitatis ex Lege Divina, ac quilibet ad minimum in conscientia obligatus erit ad decimas pauperibus solvendas, vel in alios pios usus erogandas; Christo enim censetur oblatum, quod pauperibus datum est, adeo, ut si non fecerit, peccatum mortale committat, per Confessionem & Satisfactionem, quam in eo considerant, expiandum. En ex musca (ut adagium habet) Böhmerus facit Elephantem! dicitur in cap. 14. h. tit.

quod decimae non ab hominibus, sed ab ipso Domino sint institutae: ergo, subinfert, praescriptio immunitatis, utut pro foro externo contra Parochos vel Ecclesiam fortassis sustineri posset, in foro interno locum habere nequit, cum decimas sibi DEUS (nostra quidem opinione) absolute reservaverit. Muscario video opus esse, ut muscae abigantur, quae oculatissimi Böhmeri luminibus officere videntur. Dicit Alexander III. in cit. cap. 14. quod decimae ab ipso Domino sint institutae. An credis eum loqui de institutione Divina in lege nova à Christo innovata? oppido falleris. Pontifex in d. Decretali ostendere volens, decimas hodie ministeris Ecclesiae ex debito justitiae solvendas esse, ac propterea eas justissime ab Ecclesia imperari, argumentum deprompsit à decimis in lege veteri praecipis: veluti enim istas Dominus instituit in sustentationem ministrorum; ita Ecclesia ex eadem ratione, ut ministri sui haberent, unde viverent, decimarum legem fidelibus imposuit. Hunc & non alium sensum verba d. cap. referunt. Vid. Gonzalez ibidem num. 4. sed quid hoc ad infringendam praescriptionem, ut ne immunitas ab hac lege decimarum per eam quaeratur? Sapientius profecto fuisset philosophatus Böhmerus, si eque, ac suorum conscientiae consulisset melius, si hoc argumentum traduxisset ad bona Ecclesiastica à protestantibus in illo nascentis Ecclesiae suae sacro furore religiosissime occupata, ac ita intulisset: quanquam bona Ecclesiastica, quae coepta reformatione nobis assertum ivimus, contra Ecclesiam Romano-Catholicam per pacificationes pub-

publicas, ipsaque immemorialis temporis possessione nobis legitime vindicemus, nihilominus, cum sciamus, bona Ecclesiastica esse *patrimonium DEI, & JESU Christi*, à fidelibus eo sine oblata, ut ministris Ecclesiæ in perpetuos usus cedant, prout ex nostris bene agnoverunt Reinking *de Regim. Sec. & Eccles. lib. 3. cl. 1. cap. 8. num. 4.* Carpzov. *lib. 2. jurisprud. confistor. defn. 298. in fin.* tuta conscientia illa retinere reverà non possumus, sed tenemur ea Ecclesiis, quorum olim erant, postliminio restituere. Verum, ut adverto, hæc Philosophia Bœhmiero non placet, nihil sequius suæ, suorumque conscientia metuumdum existimat, quia, inquit, *Beati possidentes.* O fallax beatitudo! *multa bona nostra nobis nocent*, dixit quondam Seneca *lib. 1. Epist. 3.* & aliena vobis proficiant ad salutem? sed remittamus quæstionem hanc spinosam ad *petitorium*, suo tempore coram Divino tribunali accuratori trutina certo certius examinandam.

70 Ratum igitur, fixumque manet, immunitatem à solvendis decimis per præscriptionem acquiri posse, & quidem contra Ecclesiam Parochialem decursu 40. annorum cum *titulo*, vel eo deficiente tempore *immemoriali*, ex ratione, quod jus commune præscribenti fortiter resistat *cap. 1. de Præscript. in 6.* contra aliam Ecclesiam non Parochialem sufficit tempus 40. annorum etiam sine titulo *cap. 4. & 6. de Præscript.* contra privatum tam Clericum quam Laicum lapsus decennii, si præsens fuerit, vicennii contra absentem præscriptio completur. *arg. l. pen. §. 1. C. de usufr. l. ult. C. de Præscript. long.*

temp. P. Wiestner b. t. num. 59. Clar. P. Böckn eod. tit. num. 71. Castropalao Oper. Moral. part. 2. disput. un. de Decim. punct. 5. num. 2. qui in *num. seq.* notat, præscriptionem, & consuetudinem potissimum vires suas exferere circa circumstantias decimarum v. g. ut solvantur ex hac specie fructuum, non item ex alia, hac mensura, hoc tempore, huic Ecclesiæ, non illi &c.

Conventione (qui est quartus modus) exemptio à decimarum præstatione obtineri potest. Et quidem, si Parochus ad dies vitæ suæ alicui Parochiano decimas ex mera benevolentia remittat, aut desuper cum eo transigat, superioris autoritas ut interveniat, necesse haud est, cum hoc casu nec Ecclesiæ suæ, nec successori suo præjudicium inferat, quippe qui non jus decimandi, bonæ Ecclesiæ alienat, sed propria, nimirum fructus, & emolumenta, cum quibus utpote eorum dominus pro suo arbitrio libere disponere potest. *cap. 5. & 8. de transact. Panormit. ibidem num. 2. Castropalao cit. punct. num. 4.* Quodsi per transactionem, permutationem, aut alium similem contractum remissio fiat, & quidem in perpetuum, intervenire debent solennitates in alienatione rerum Ecclesiasticarum de jure præscriptæ, & quidem si ejusmodi conventio inter personas Ecclesiasticas instituatur, solius Episcopi autoritas sufficit per *cap. 2. de Transact.* sin vero super decimis Clericus cum Laico ita transigat, ut v. g. de certa fructuum specie posthac nullas decimas solvere teneatur, aut minus quam decimam partem, S. Pontificis approbatio ac-

ce-

cedere debet. Barbof. *de potest. Episc. part. 3. allegat. 121. num. 17.* citans Rotam, quem consensum etiam eo casu requirimus, quo transactio inter duas Ecclesias vel personas Ecclesiasticas super decimis non solvendis ita instituitur, ut una Ecclesia, vel persona alteri hanc exemptionem quasi per modum Privilegii citra specialem utilitatis, vel necessitatis causam indulgeat, quia Privilegium non solvendi decimas solus S. Pontifex concedere potest. *cap. 10. 12. § penult. de Decim. cap. 6. 15. § 3. de Privileg.* Et in hoc sensu exaudienda est decisio *cap. 8. de Transact.* quæ interventum autoritatis Pontificiæ desiderat, etiam, ubi personæ Ecclesiasticæ inter se transigunt Barbof. *ibid. n. 3. Gonzalez ad cap. 2. d. t. num. 9.*

72 Num citra Simonix labem conventio ineatur, qua in vicem & compensationem concessæ immunitatis temporale quid offertur, quæri solet? Canius *de Decim. cap. 17. num. 18.* talem conventionem simoniacam esse contendit per *cap. ult. de ver. permut.* in quo Pontifex reprobavit tanquam simoniacam illud arbitrium, quo compromittentium alteri remissio decimarum hac lege facta fuit, ut is vicissim parti remittenti certam pecuniarum quotam exsolvi procuret, addita ratione, quod *permutatio de spiritualibus ad temporalia improbetur.* Verum, si Textus hic probe expendatur, prout ipsum ponderat Barbofa *ibid. num. 2. § seqq.* apparebit, quod in casu *cap.* non age-

batur de immunitate à solvendis decimis pro certo pretio nummario concedenda, sed de ipso jure decimandi & quidem nondum plene quæsito, sed adhuc dubio pro re temporali permutando, quod procul dubio simoniacum est. Quapropter cum Moneta *de Decim. cap. 5. num. 129. § seq.* P. Engel *h. t. num. 16.* Magnif. P. Schmier *cit. l. num. 57.* talem conventionem à simonia immunem pronuntiamus, qua quis temporale aliquid v. g. prædium dat Ecclesiæ, eo pacto, ut posthac exemptus sit ab onere decimarum, modo tamen hoc ipsum cum legitima autoritate superioris fiat, & in Ecclesiæ utilitatem cedat. Ratio Conclusionis est, quod, qui immunitatem à decimis pretio, vel alia re temporali mercatur, nihil spirituale emat, sed tantum ab onere, quo Ecclesiæ devinctus erat, se liberet: neque etiam Ecclesia, vel Parochus pro concessa immunitate in vicem compensationis temporale quid recipiens jus decimandi, quod spirituale est, vendit, aut à se abdicat, sed emolumenta annua, scilicet fructus decimales, quos successive percipere poterat, in æquivalenti anticipata solutione percipit, aut, si sermo sit de remissione in perpetuum facta, obligatio non tam extincta, quam vicaria præstatione ex prædio in vicem compensationis relicto innovata censetur, jure decimandi penes decimatorem in habitu perpetuo permanente.

